

KRAJ PRIVATIZACIJE

POSLEDICE PO EKONOMSKI RAZVOJ I NEZAPOSLENOST U SRBIJI

Redaktor
Dr Božo Drašković

Beograd 2010.

Institut ekonomskih nauka

Beograd, Zmaj Jovina 12

Tel. (011) 2622-357; faks: (011) 2181-471

E-mail: office@ien.bg.ac.rs

Internet: <http://www.ien.bg.ac.rs>

Beogradska bankarska akademija

Fakultet za bankarstvo, osiguranje i finansije

Beograd, Zmaj Jovina 12

Tel. (011) 2621-730; faks: (011) 2181-471

E-mail: office@bba.edu.rs

Internet: <http://www.bba.edu.rs>

Savez samostalnih sindikata Srbije

Beograd, trg Nikole Pašića 5

Tel. (011) 3233-339 ; faks: (011) 3236-043

E-mail: office@sindikat.rs

Internet: <http://www.sindikat.rs>

Za izdavače

Direktor Instituta ekonomskih nauka

Prof. dr Dejan Erić

Dekan Beogradske bankarske akademije

Prof. dr Goradana Vukelić

Predsednik Veća Saveza samostalnih sindikata Srbije

Ljubisav Orbović

Recenzenti

Prof. dr Gordana Vukelić

dr Vlastimir Vuković

Lektura i korektura

Ljiljana Kostić

Kompjuterska obrada

Branko Lazarević

Štampa

NIP »RADNIČKA ŠTAMPA« Trg Nikole Pašića 5/V, Beograd

Tiraž: 300 primeraka

ISBN 978-86-80315-84-3

2010

© Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige ne može biti reprodukovan u bilo kom vidu i putem bilo kog medija, u delovima ili celini bez saglasnosti izdavača, odnosno autora priloga.

Sadržaj

<i>PREDGOVOR</i>	v
<i>INICIJALNE TEZE ZA NAUČNI SKUP</i>	vii
<i>UVODNA REČ</i>	I
Ljubisav Orbović	
<i>KRAJ PRIVATIZACIJE I POSLEDICE PO RAZVOJ</i>	3
Dr Božo Drašković	
<i>PRIVATIZACIJA U ZAČARANIM KRUGOVIMA</i>	41
Prof. dr Mladen Kovačević, redovi član Akademije ekonomskih nauka	
<i>OSVETNIČKA PRIVATIZACIJA</i>	59
Prof. dr Marko Sekulović	
<i>UTICAJ PRIVATIZACIJE NA POSLOVANJE PRIVREDNIH SUBJEKATA I EKONOMSKI RAST SRBIJE</i>	70
Dr Ivan Stošić, dr Zvonko Brnjas, dr Predrag Dedeić	
<i>ZAVRŠETAK PRIVATIZACIJE U SRBIJI – EFEKTI NA RAZVOJ I ZAPOSLENOST</i>	80
Prof. dr Petar Đukić	
<i>KRAKATK OSVRT NA STRUKTURNE INDIKATORE POSLOVANJA PREDUZEĆA U SRBIJI OD 2002. DO 2007. GODINE SA POSEBNIM FOKUSOM NA PRIVATIZOVANA PREDUZEĆA</i>	97
Prof. dr Miladin Kovačević, mr Ivan Nikolić	
<i>FINANSIJSKA ANALIZA AKCIONARSKIH DRUŠTAVA PRIVREDE SRBIJE U 2008. GODINI</i>	113
Dr Dragovan Milićević	
<i>TRINAEST TEZA O POSLEDICAMA UTICAJA PRIVATIZACIJE NA EKONOMSKI RAZVOJ I NEZAPOSLENOST U SRBIJI</i>	125
Dragan Zarubica	
<i>PRIVATIZACIJA U REPUBLICI SRBIJI I STAVOVI SINDIKATA</i>	128
Dr Rajko Kosanović, mr Sanja Paunović, Ljuban Žigmund	
<i>TRANSFORMACIJA BANKARSKOG SEKTORA U SRBIJI</i>	141
Prof. dr Hasan Hanić, Milan Vujović, dr Ismail Musabegović	
<i>SOCIJALNA CENA I ETIKA PRIVATIZACIJE</i>	154
Prof. dr Darko Marinković	
<i>TRANZICIJA I ZAPOSLENI U SRBIJI</i>	165
Dr Jovan Zubović, mr Ivana Domazet	
<i>PROMENA STRUKTURE RADNE SNAGE KAO IZLAZNA STRATEGIJA IZ VISOKE NEZAPOSLENOSTI</i>	179
Dr Vladimir Marinković	
<i>INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA SRBIJE U ISTORIJSKOJ I MEĐUNARODNOJ PERSPEKTIVI</i>	189
Dr Miroslav Zdravković	

<i>DA LI JE TAJKUNSKI KAPITALIZAM NEMINOVNOST?</i>	200
Prof dr Miroljub Hadžić	
<i>STRANE DIREKTNE INVESTICIJE U SRBIJI I ZEMLJAMA CENTRALNE I ISTOČNE EVROPE : STANJE I PERSPEKTIVE</i>	212
Dr Srdjan Redžepagić, Marko Danon, dr Mališa Đukić	
<i>KVALITATIVNI UTICAJ STRANIH DIREKTNIH INVESTICIJA U SRBIJI</i>	224
Dr Zoran Grubišić, dr Mališa Đukić Mališa, mr Ivana Simeunović	
<i>EFEKTI PRILIVA INOSTRANOG KAPITALA NA PROCES PRIVATIZACIJE U SRBIJI</i>	238
Dr Ružica Mrdaković Cvetković	
<i>REPRIVATIZACIJA I PRIVATIZACIJA-Uzroci i posledice</i>	250
Dr Slavenko Grgurević	
<i>TRANZICIJA I NEZAPOSLENOST ŽENA STARIJIH OD 50 GODINA:</i>	
<i>Smanjenje nezaposlenosti kroz nove oblike obrazovanja</i>	261
Prof. dr Mirjana Radović –Marković	
<i>UZROCI RASKIDA UGOVORA O PRIVATIZACIJI</i>	269
Mr Zoran Rajković, <u>Dr Dušan Kostić</u>	
<i>ANALIZA MODELA PRIVATIZACIJE U SRBIJI</i>	278
Aleksandar Zdravković, Draško Nikolić, mr Aleksandra Bradić-Martinović	
<i>KLASTERI U FUNKCIJI RAZVOJA SEKTORA MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA – ODABRANA EVROPSKA ISKUSTVA</i>	288
Prof. dr Slobodan Aćimović, Isidora Beraha	
<i>ANALIZA UTICAJA KONSALTINGA NA RAZVOJ AGROKOMPLEKSA SRBIJE U ZAVRŠNOJ FAZI TRANZICIJE</i>	301
Dr Branko Mihailović, prof. dr Drago Cvijanović, prof. dr Gorica Cvijanović	
<i>NOVI IZAZOVI MENADŽMENTA U ENERGETSKOM SEKTORU SRBIJE</i>	315
Dr Aca Marković	
<i>SRPSKOJ PRIVREDI TREBAJU NOVI LIDERI</i>	332
Prof. dr Dragan Milinković Fimon	

PREDGOVOR

Krajem februara 2010. godine u organizaciji Instituta ekonomskih nauka i Saveza samostalnih sindikata Srbije, upriličen je naučni skup sa temom: „Kraj privatizacije, posledice po ekonomski razvoj i nezaposlenost u Srbiji“. Sadržaj inicijalnih teza je bio koncipiran tako, da podstakne raspravu o privatizaciji društvenih preduzeća u Srbiji, teorijskim polazištima, postavljenim ciljevima, toku privatizacije i ostvarenim ekonomskim i socijalnim rezultatima.

Sobzirom na to da su posledice privatizacije po ekonomski i socijalni razvoj poznate, inicijalni aspekt naziva teme „Kraj privatizacije“ je upućivao na to da je privatizacija društvenih preduzeća već okončana. Takođe, ideja autora inicijatora rasprave je bila da se otvori dijalog o tome da li treba i zaustaviti dalje procese privatizacije javnih i komunalnih preduzeća u Srbiji.

Poziv za učešće na skupu bio je upućen predstavnicima naučne i stručne javnosti, kao i relevantnim državnim institucijama i organizacijama. Interes organizatora skupa je bio da se u raspravu uključe predstavnici teorijske paradigme liberalne ekonomske teorije, na čijim postulatima je privatizacija sprovedena. Njihov pristup je trebalo sučeliti sa predstavnicima naučne i stručne javnosti koji imaju, ako ne do kraja kritičke, ono bar otvorene rezerve vezane za uspešnost sprovedenog modela. Na skupu učešće nisu uzeli predstavnici ekonomske teorije tržišno - liberalne orijentacije, iako je javni i teorijski rad, većine njih intenzivno bio prisutan u Srbiji, u poslednjoj deceniji. Iz tog razloga celovitost Zbornika je manjkava, samim tim što nedostaju tekstovi koji bi teorijski branili primenjen koncept privatizacije, liberalizacije i deregulacije.

Na skupu su aktivno učešće, pored istraživača i naučnih radnika, uzeli pojedini predstavnici Vlade, Privrednih komora Grada i Republike i Udruženja poslodavaca. Poseban doprinos kvalitetu skupa su dali predstavnici Saveza Samostalnih Sindikata Srbije, kao suorganizatora skupa, čiji su radovi uključeni u ovaj Zbornik.

Zbornik sadrži dvadeset sedam radova od 45 autora. U uvodnom delu Zbornika su prezentovane inicijalne pozivne teze za raspravu na skupu. Dodatak uvodnom delu čini i slikovito podsećanje na početke kampanje tadašnje Vlade Republike Srbije za pridobijanje podrške konceptu privatizacije iz 2001. godine sa marketinškim sloganom „POČETAK ZA IMETAK“

Radovi u Zborniku su posvetili pažnju različitim aspektima ekonomske tranzicije i privatizacije u Srbiji. Analizirani su procesi privatizacije sa postignutim ekonomskim i socijalnim aspektima. Jedan broj radova se bavi pitanjima teorijskih pristupa tranziciji. Druge grupe autora su se bavile pitanjima finansijske analize poslovanja preduzeća, akcionarskih društava i stanja

uspešnosti preduzeća nakon privatizacije. Radovima je obuhvaćena i oblast privatizacije u bankarskom sektoru u Srbiji, i uticaja stranih direktnih investicija na ekonomske tokove. Posebno su istaknuta pitanja položaja radne snage u toku i nakon procesa privatizacije u preduzećima, kao i pitanja uzroka raskida ugovora o privatizaciji i podržavljenja preduzeća gde nije uspeła privatizacija.

U zborniku se nalaze i radovi koji su posebno kritički intonirani, kao i radovi u kojima preovladava racionalni pozitivizam analize postojećeg stanja bez pretenzija da se daju bilo kakvi kritički aspekti. Kvalitet Zbornika čini celovitost aspekata analize, obilje podataka i korišćene literature, pa zato može predstavljati značajno štivo kako za naučnu, istraživačku i stručnu, tako i širu javnost.

Dr Božo Drašković

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

330.342 (497.11)(082)

338.246.028.88(497.11)(082)

347.23(497.110)(082)

KRAJ privatizacije, posledice po
ekonomski razvoj i nezaposlenost u Srbiji /
redaktor Božo Drašković. - Beograd : Institut
ekonomskih nauka : Beogradska bankarska
akademija : Savez samostalnih sindikata
Srbije, 2010 (Beograd : Radnička štampa). -
358 str. : graf. prikazi, tabele ; 24 cm

"Krajem februara 2010. godine u organizaciji
Instituta ekonomskih nauka i Saveza
samostalnih sindikata Srbije, upriličen je
naučni skup sa temom: "Kraj privatizacije,
posledice po ekonomski razvoj i nezaposlenost
u Srbiji". --> Predgovor. - Tiraž 300. - Str.
4-5: Predgovor / Božo Drašković. - Napomene i
bibliografske reference uz tekst. -
Bibliografija uz većinu radova. - Abstracts.

ISBN 978-86-80315-84-3 (IEN)

1. Драшковић, Божо [уредник] [аутор додатног
текста]

а) Економски систем - Трансформација -
Србија - Зборници б) Приватизација - Србија
- Зборници с) Друштвена предузећа -
Трансформација - Србија - Зборници
COBISS.SR - ID 175510028